

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان

**تأثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار بر برنامه ریزی شده بر عملکرد ایمن تکنسین
های فوریت های پزشکی در مواجهه با حوادث شیمیایی**

استاد راهنما

دکتر روح اله کلهر

استاد مشاور

دکتر عیسی محمدی زیدی

دکتر یوسف اکبری

نگارش

محمدرضا رضایی قلعه

تابستان ۹۹

چکیده:

زمینه و هدف: مدیریت صحنه در حوادث یکی از مهمترین وظایفی است که تکنسین‌ها برای کاهش تلفات، درمان سریع و انتقال فوری مصدومین باید انجام دهد و انجام درست این وظیفه با یادگیری مهارت‌های مرتبط از طریق مداخله آموزشی تئوری محور مبتنی بر میسر است. این مطالعه با هدف تعیین تاثیر مداخله آموزشی تئوری محور بر مهارت‌های پرسنل فوریت پزشکی به منظور مدیریت صحنه در حوادث شیمیایی انجام شد.

مواد و روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی با اندازه گیری قبل و بعد بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی، ۷۰ نفر از تکنسین فوریت پزشکی استان قزوین در قالب دو گروه تجربی و کنترل در مطالعه مشارکت داشتند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل سوالات دموگرافیک و مقیاس‌های خود ایفای سنجش سازه‌های نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده بود که روایی و پایایی آن تایید شد. برنامه مداخله شامل ۴ جلسه آموزش گروهی به مدت ۹۰-۶۰ دقیقه به همراه پمفلت هدفمند و ارائه پیام‌های آموزشی از طریق تلفن همراه بود. داده‌ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ و آزمون‌های آماری کای اسکوئر، تی زوجی و تی مستقل و آنالیز واریانس یک طرفه تحلیل شدند. سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی افراد $35/03 \pm 5/6$ سال بود و ۸۲/۶ درصد (۵۷ نفر) متاهل و مابقی مجرد بودند. قبل از مداخله آموزشی بین دو گروه از حیث متغیرهای مرتبط با تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده اختلاف معنی‌داری بین دو گروه وجود نداشت اما نتایج نشان داد که بعد از مداخله میانگین سازه‌های نگرش (از $4/6 \pm 50/2$ به $2/9 \pm 65/6$)، هنجارهای انتزاعی (از $14/5 \pm 4/8$ به $20/1 \pm 3/3$)، کنترل رفتار درک شده (از $2/6 \pm 18/5$ به $2/0 \pm 26/4$)، قصد رفتاری (از $8/7 \pm 2/4$ به $1/9 \pm 12/9$) به طور معناداری در گروه تجربی افزایش یافت ($P < 0/001$). همچنین، میانگین و انحراف معیار رفتار خودگزارشی (از $1/52 \pm 3/87$ به $7/52 \pm 1/48$) در گروه تجربی به طور معنی‌داری بهبود یافت ($P < 0/001$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که برنامه آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده باعث بهبود متغیرهای روانشناختی و رفتارهای ایمن تکنسین‌ها در مقابله با حوادث شیمیایی می‌شود. کاربرد الگوهای تغییر رفتار و تاکید بر اجرای مداخلات آموزشی مبتنی بر نظریه مذکور به منظور ارتقاء عملکرد ایمن تکنسین‌های فوریت پزشکی در مواجهه با حوادث شیمیایی پیشنهاد می‌شود.

واژگان کلیدی: ایمنی، آموزش، حوادث شیمیایی، مواد شیمیایی، فوریت‌های پزشکی، مداخله آموزشی، رفتار.

Abstract:

Background and aim: Stage Management in accidents is one of the most important tasks that technicians need to do to reduce losses, rapid treatment and immediate transfer of victims, and doing this task is possible by learning related skills through theory-based educational intervention. The aim of this study was to determine the effect of theory-based educational intervention on emergency medical personnel skills in order to manage the scene in chemical incidents.

Materials and methods: The present study was a quasi-experimental study with before and after measurement. Using random sampling method, 70 of Qazvin Province emergency medical technicians were involved in two groups of experimental and control in the study. The data collection tool included demographic questions and their scales were measured to assess the theory of behavior of the program, which was confirmed by its validity and reliability. The intervention program consisted of 4 sessions of group training for 90-60 minutes along with purposeful pamphlets and presenting educational messages from mobile phones. Data were analyzed by SPSS software version 23 and Chi-square, paired and independent T-Test, and one-way were used to Variance analyze. The significance level was considered less than 0.05.

Results: The mean age of the participants was 35.03 ± 6.5 years and 82.6% (57 people) were married and the rest were unmarried. After the intervention, the mean constructs of attitudes (from 6.4 ± 2.50 to 9.2 ± 6.65), abstract norms (from 8.4 ± 5.14 to 3.3 ± 1.20), perceived behavior control (from 5.18 ± 6.2 to 0.2 ± 4.26), behavioral intention (from 4.2 ± 7.8 to 9.1 ± 9.12) increased significantly in the experimental group ($0.01.0 < P$). Also, the mean of Self-report behavior in experimental group improved significantly ($P < 0.01.0$).

Discussion & Conclusions: Theory-centered educational intervention improved psychological variables and safe behaviors in coping with chemical accidents. The implementation of educational interventions based on this theory is suggested to enhance the safe performance of medical emergency technician in the face of chemical accidents.

Keywords: Safety, education, chemical accident, attitude, chemical, emergency medicine.

Qazvin university of Medical Sciences
Faculty of Health

A Thesis
Presented for the degree of Master of sciences
(M.Sc.) in Health Care Management

Title:

**The effect of theory-based educational intervention on
emergency medical personnel skills in order to
manage the scene in chemical accidents**

Supervisor:

Rohollah kalhor (Ph.D)

Adviser:

Isa Mohammadi Zeidi (Ph.D)
Yosef akbari (Ph.D)

By:

Mohammadreza rezaee
Mars-2020